

Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Nogajowej w Czeladzi

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W CZELADZI

ZA ROK 2024

OPRACOWAŁ
Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Marii Nogajowej w Czeladzi
mgr Krzysztof Kobiółka

1. Stan i zmiany w organizacji Biblioteki

1.1. Najważniejsze problemy w działalności Biblioteki, osiągnięcia i sukcesy, co utrudniało pracę?

Biblioteka w roku sprawozdawczym prowadziła swoją działalność w oparciu o niezmienioną bazę w stosunku do roku poprzedniego. Mimo ograniczonych środków finansowych, bibliotekarze wykazywali się inicjatywą i pomysłowością w organizacji spotkań i imprez bibliotecznych, których duża część nie wymagała nakładów finansowych. Doświadczenia okresu pandemii dały dalszy asumpt do prowadzenia spotkań także w formie on line. Wszystkie przedsięwzięcia podejmowane przez bibliotekę cieszyły się dużym zainteresowaniem, co można odczytywać, że biblioteka odgrywa ważną rolę w życiu mieszkańców Czeladzi. Pozytywem w naszej działalności było również to, iż jedna z naszych filii, wg kryteriów oceny Andrew McDonalda, wypadła bardzo dobrze pod względem aranżacji wnętrz, zagospodarowania pomieszczeń oraz otoczenia. Biblioteka uczestniczyła także w ogólnopolskiej akcji „Kinder Mleczna Kanapka Przerwa na wspólne czytanie...i ilustrowanie” i udało nam się zdobyć jedną z nagród. W roku sprawozdawczym uczestniczyliśmy także w ogólnopolskich akcjach: „Narodowe czytanie”, „Noc bibliotek”, czy organizowaliśmy też atrakcje w ramach „Tygodnia bibliotek”. Problemem z którym mierzyła się biblioteka, niewystarczające środki finansowe, co skutkowało ograniczonymi zakupami nowości wydawniczych. W tym kontekście istotne było przystąpienie i pozyskanie środków w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, co przynajmniej pewnym stopniu złagodziło niedobory finansowe przeznaczone na nowości.

1.2. Zmiany w dokumentach organizacyjnych i ich zakres w stosunku do stanu w 2023 r. (np. w statutach, regulaminach, instrukcji kancelaryjnej, dokumentacji związanej z ochroną danych osobowych).

W roku 2024 nastąpiła zmiana Regulaminu korzystania z MBP. Wprowadzono także Standardy Ochrony Małoletnich Użytkowników Biblioteki. Również dostosowano cennik opłat regulaminowych do cen książek i kosztów opłat związanych z wysyłaniem upomnień.

1.3. Czy istnieją zagrożenia, a może własne plany dotyczące zmian w sieci bibliotecznej w 2024 r. (np. łączenie lub likwidacja filii, połączenie biblioteki z inną instytucją?)

Nie dotyczy.

1.4. Nagrody, wyróżnienia otrzymane przez Bibliotekę i bibliotekarzy w 2024 r. (kto przyznał, za co?).

Biblioteka otrzymała od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej list z podziękowaniem za udział i współtworzenie Narodowego Czytania.

Jedna z filii biblioteki otrzymała Certyfikat Instytutu Książki za realizację projektu Mała Książka – Wielki Człowiek oraz tytuł Biblioteki Przyjaznej Dzieciom przyznany przez czytelników.

Burmistrz Miasta przyznał Uniwersytetowi Trzeciego Wieku, działającemu przy bibliotece statuetkę z okazji XV-lecia istnienia.

1.5. Dostępność usług bibliotecznych w soboty – czy biblioteka pracuje w soboty, problemy ze zmianą organizacji pracy biblioteki w ciągu tygodnia, poziom czytelnictwa w soboty. Ocena dostępności biblioteki w soboty. Czy biblioteka, która nie pracuje w soboty rozważa otwarcie placówki w 1/2 sobót w roku, aby spełnić kryteria przystąpienia do dotacji na zakup i zdalny dostęp do nowości w 2025?

Wszystkie agendy mieszczące się w Bibliotece Głównej oraz Filia nr 2 są dostępne dla czytelników przez dwie soboty w miesiącu w godz. 9.00 – 15.00 (6 godzin). Informacje o sobotach pracujących w danym miesiącu są dostępne w bibliotece, na stronie internetowej biblioteki i na jej profilu na Facebooku. Czytelnicy informowani są również telefonicznie. Biblioteka nie może pracować większej ilości sobót w ciągu miesiąca ze względów organizacyjnych – nie ma wystarczającej liczby pracowników merytorycznych do pracy w każdą sobotę.

Jeżeli istnieje taka potrzeba to otwierana dodatkowo w sobotę jest także Filia nr 5. W tym roku było to spowodowane organizowaniem: Industriady, Narodowego Czytania oraz zwiedzaniem Filii nr 5 (Mediateki)

Poziom czytelnictwa w soboty jest zdecydowanie mniejszy niż w ciągu tygodnia, w trakcie dyżuru sobotniego placówki odwiedza od 10 do 30 czytelników. Nie zmienia to faktu, iż takie rozwiązanie daje szansę do skorzystania z zasobów biblioteki osobom pracującym.

2. Zmiany w sieci. Modernizacja bazy lokalowej

2.1. Utworzenie nowych filii, punktów bibliotecznych, nowe komórki organizacyjne (lokalizacja, wyposażenie)

W 2024 roku nie zostały utworzone żadne placówki filialne.

2.2. Likwidacja filii, punktów bibliotecznych, połączenia placówek (przyczyny).

W 2024 roku nie została zamknięta żadna placówka filialna.

2.3. Zakupy nowych sprzętów, urządzeń technicznych (o wartości powyżej 1000 zł) znacząco poprawiających jakość pracy i estetykę pomieszczeń (przykłady).

W 2024 roku nie dokonywano zakupów tym zakresie.

2.4. Modernizacja lokali bibliotecznych – nowe lokale, adaptacje, przykłady największych remontów i ich zakres, czy zaszły w ciągu roku jakieś zmiany w zakresie przystosowania lokali bibliotecznych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2024 roku nie dokonywano modernizacji lokali bibliotecznych.

2.5. Panele fotowoltaiczne oraz inne sposoby oszczędzania energii elektrycznej – czy biblioteka założyła panele w rok 2024 lub planuje założyć w roku 2025?

Biblioteka w roku 2024 nie zakładała nowych paneli fotowoltaicznych i nie planuje takich prac w roku 2025.

3. Komputeryzacja

3.1. Stosowany system biblioteczny.

Biblioteka od 01 czerwca 2023 roku jest użytkownikiem zintegrowanego systemu zarządzania biblioteką SowaSQL Premium (wersja 1.14.13) w zakresie modułów: podstawowego, retrokonwersji katalogu z protokołem Z39.50, opracowania inwentarza, obsługi wypożyczalni ze statystykami, skonstrum oraz zdalnego zamawiania i rezerwowania materiałów bibliotecznych.

3.2. E-usługi oraz nowe technologie.

Biblioteka w ramach stosowanego systemu bibliotecznego SOWA oferuje dla czytelników:

- a) katalog on-line dostępny dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej biblioteki,
- b) możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne,
- c) możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia,
- d) możliwość zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów bibliotecznych,
- e) elektroniczne (e-mail) powiadomienia o terminach zwrotu materiałów bibliotecznych poprzez biblioteczny system komputerowy,
- f) formularze zapytań do bibliotekarza,
- g) profile na portalach społecznościowych,
- h) zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych spoza sieci instytucji (czasopismo i baza danych INFORLEX, Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA),
- i) udostępnianie on-line zdigitalizowanych zbiorów biblioteki dotyczących historii Czeladzi w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej,

3.3. Oferta mediów elektronicznych w 2024 (zakup/ udostępnianie czytników ebooków, czytników, udostępnianie bazy danych itp.)

W 2024 r. zbiory placówki wzbogaciły się o 51 nowych audiobooków. W sumie biblioteka oferuje użytkownikom 2.335 audiobooków. W naszej ofercie dla czytelników nie ma czytników ebooków i czytników.

3.3.1. Licencjonowane zbiory elektroniczne (serwisy z ebookami i audiobookami)-nazwy serwisów, z których korzystano w 2024 roku, ocena ich oferty wydawniczej oraz popularności wśród czytelników. Czy dochodziło do zmian zainteresowania poszczególnymi serwisami, co mogło na to wpłynąć?

Czytelnia Naukowa naszej biblioteki oferowała zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych spoza sieci naszej instytucji – dostęp do czasopisma i bazy danych INFORLEX oraz Cyfrową Wypożyczalnię Książek i Czasopism Naukowych ACADEMICA. Mimo, że za pośrednictwem ACADEMIKI jest dostęp do kilku milionów publikacji to zainteresowanie wśród naszych użytkowników tym serwisem jest niezmiennie sporadyczne.

3.4. Proszę opisać inne, niewymienione wcześniej e-usługi w Bibliotece (bazy danych, w tym współtworzenie bibliotek cyfrowych, zbiory, wirtualne zwiedzanie, kody QR, kursy, inne)? Do kogo były adresowane? Kto z nich najczęściej korzystał? Jakie było zainteresowanie tymi usługami?

Od kilkunastu lat Czytelnia Naukowa naszej biblioteki współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową, udostępniając tam zdigitalizowane zbiory naszej ksiąźnicy, dotyczące historii Czeladzi. Jednocześnie, w dalszym ciągu pracownicy filii nr 5 digitalizują zbiory regionalne – Zeszyty Czeladzkie do Śląskiej Biblioteki Cyfrowej. Z zasobów tych korzystają głównie miłośnicy historii lokalnej i wśród nich cieszy się największym zainteresowaniem. Są to zasadniczo osoby powyżej 55 roku życia. Na koniec roku sprawozdawczego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej dostępnych było on-line 256 dokumentów z czeladzkiej ksiąźnicy.

Kody QR zostały wykorzystane do głosowania przeznaczonego dla czytelników w plebiscycie na najlepszą bibliotekę w Polsce, organizowanym przez serwis Granice.pl. Były przeznaczone dla wszystkich osób, które brały udział w głosowaniu. Najczęściej korzystały z nich dzieci, młodzież w wieku szkolnym, studenci, osoby aktywne zawodowo. W 2024 roku Filia nr 5 naszej biblioteki podjęła współpracę z Biblioteką Publiczną w Miłosławiu. Współpraca ta zaowocowała tym, że raz w miesiącu udostępniany jest (przez pracownice tamtejszej biblioteki) na Facebooku Mediateki (Filia 5) odcinek kanału prowadzonego na You Tube - Przystanek: biblioteka. Są to rozmowy o książkach zachęcające do dyskusji, ukazujące ciekawe pozycje na rynku wydawniczym. To działanie cieszy się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród młodzieży 16+, studentów i osób aktywnych zawodowo.

3.5. Jakie niewymienione wyżej nowe technologie wykorzystywano w pracy z czytelnikiem (np. tablety, roboty, tablice multimedialne itd.)?

W Filii nr 5 (Mediatek) wykorzystywano w pracy z czytelnikiem tablicę multimedialną, okulary VR, podłogę interaktywną oraz automat do gier MTJ REFLEX i automat MTJ do gier interaktywnych. Ta filia ukierunkowana jest w naszej strukturze, jako placówka korzystająca z różnych zasobów multimedialnych.

3.6. Istotne zmiany, inwestycje w zakresie komputeryzacji (zakup sprzętu, oprogramowania bibliotecznego) w 2024.

W Filii nr 1 i 2 w roku 2024 nastąpiła zmiana dotycząca dostępu do internetu. Dzięki temu wszystkie placówki mają łącze światłowodowe. Ponadto zostało zmodernizowanych 11 jednostek komputerowych które zostały wyposażone w dodatkową pamięć RAM oraz została przeprowadzona aktualizacja ich oprogramowania.

4. Zbiory biblioteczne

4.1. Polityka gromadzenia zbiorów książkowych, nieksiążkowych, własnych plików ebooków, preferencje.

Z budżetu miasta na zakup nowości w 2024 r. przeznaczono 30.000,00 zł.

Otrzymany grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyniósł 21.538,00 zł. (miasto znalazło się w drugiej, niższej grupie pod względem dochodu na 1 mieszkańca i dzięki temu otrzymaliśmy wyższy grant).

Przy tak niskim budżecie na zakup nowości wydawniczych trudno mówić o jakiegokolwiek polityce zakupu. Dodatkowo, trzeba zauważyć systematyczny wzrost cen książek i audiobooków. Przeciętna cena detaliczna powieści wzrosła w ciągu 2024 roku od 49,90 zł do 80,00 zł. Mimo wynegocjowanych w hurtowniach wysokich upustów od cen detalicznych książek (36% do 48%), zakup nowości wydawniczych musiał ulegać dużej weryfikacji. Zakupiono najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły i ukazujące się bestsellery.

Starano się uzupełnić kontynuacje najbardziej poczytnych serii.

W roku bieżącym pozyskano sponsora dzięki któremu można było w minimalnym stopniu poszerzyć ofertę księgozbioru Wypożyczalni dla Dorosłych i Oddziału dla Dzieci i Młodzieży (przybyło 298 wol. na kwotę 8.418,27 zł). **Zakupiono m.in.** : Kamil Janicki *Życie w chłopskiej chacie*, Daniel Koziarski, Wojciech Obremski *Żył się : lata 80./90. sentymalnie i refleksyjnie*, Wojciech Przyłipiak *Kelnerki, barman, wodzireje : jak obsługiwaliśmy klienta w PRL*, Jarosław Kraszewski *Wojna okiem generała, Wspomnienia cesarsko-królewskiej guwernantki*, Piotr Zychowicz *Izrael na wojnie : 100 lat konfliktu z Palestyńczykami*, Betina Anton *Ukrywając Aniola Śmierci : Josef Mendele w Brazylii*, Robert Jay Lifton *Nazistowscy lekarze : mord medyczny i psychologia ludobójstwa*, Anna Maziuk *Niedźwiedź szuka domu*, Anna Malinowska *Sosnowiec : nic śląskiego*, Marek Wałkuski *Zakamarki Białego Domu*, Marcin Wyrwał *Psy na ruskich : Polacy walczący z Rosją na Ukrainie*, Nina Majewska- Brown *Z czworaków na salony*, Piotr Korczyński *Dzika dywizja : historia Czerwonych Beretów*, Anna Dobrowolska *Nie tylko Chałupy : naturyzm w PRL*, Natalia Budzyńska *Zakopane artystek*, Andrzej Chwalba *Polska krwawi, Polska walczy : jak żyło się pod okupacją 1939-1945*, Łukasz Sojka *Zatopić III Rzeszę : operacja Chastise – najbardziej brawurowa akcja lotnicza II wojny światowej*, Agnieszka Kamińska *Złota klatka? : o kobietach w Szwajcarii*, Aleksandra Kozłowska *Ambulans jedzie na wieś : śladami wędrownych wyrwizębów ...*

Powiększono ofertę biografii m.in. : Magdalena Grzebałkowska *Dezorientacje : biografia Marii Konopnickiej*, Katarzyna Zyskowska *Alchemia : powieść biograficzna o Marii Curie-Skłodowskiej*, Ryszard Abraham *Krystyna Feldman : niekiepska babka*, Anna Bimer *Świat Machulskich : biografia rodzinna*, Joanna Podsudecka *Braunek : biografia*, Mary Gabriel *Madonna : a rebel life : biografia*, Magdalena Kędzierska-Zaporowska *Krzysztof Respondek : taki świat kupiłem*, Robert Jonson *Catherine : księżna Walii*, Monika Śliwińska *Księżę : biografia Tadeusza Boya-Żeleńskiego*, Joanna Kuciel-Frydryszek *Ślonimski : heretyk na ambonie*, Jerzy Stuhr *Z biegiem dni : pamiętnik minionego roku*, Hanna Faryna-Paczkiewicz *Czechowicz : hrabia, miś czy drań*, Patrycja Pawlik *Emilian Kamiński : reżyser marzeń*, Magda Jaros *Anioł i twardziel : bibliografia Romana Wilhelmiego, ...*

Dla miłośników podróży i gór kupiono m.in.: Aleksandra Zalewska *Indie : w moim hinduskim domu*, Marcin Gonera *Malta : rajska wyspa Europy : kraina kołatek, luzzu i wykuszy*, Maciej Woroch *Londyn po mojemu : spacerem po mieście i historii*, Maciej Bernatowicz *Hiszpania : fiesta dobra na wszystko*, Katarzyna Bobola, Piotr Keresz *Islandia : historie pisane wiatrem*, Agnieszka Tiutiunik, Przemysław Pozowski *Stolik dla dwojga : włoskie miasta i miasteczka*, Agnieszka Maury *Stambuł : miasto, w którym budzi muezzin, kołysze Bosfor i uwodzi nostalgia*, Elżbieta Kusińska *Kreta : siga-siga czyli wakacje od życia*, Dariusz Kortko *Kamraty : historie z Klubu Wysokogórskiego w Katowicach*, Barbara Piotrowska *Meksyk : opowieść Polki zakochanej w kolibrach, pikantnych tacos i Meksykaninie, ...*

W roku bieżącym ukazało się sporo powieści, nawiązujących do okresu II wojny światowej : Wojciech Dutka *Niemka i Japonka*, Kate Hewitt *Mój ojciec nazista*, Debbie Rix *Niemiecka żona*, Maria Paszyńska *Kochanka nazistów*, Anna Rybakiewicz *Do końca moich dni i Ocaleni dla miłości*, Gosia Nealon *Kochając wroga : tajemnice łączniczki*, Siobhan Curham *Pod wojennym niebem*, Marcel Woźniak *Egzekutor*, Nina Zawadzka *Zrabowane nadzieje*, Eliza Knight *Wojenne serca*, Daron Darmon *Paryska tancerka* oraz cykle Joanny Jax *Czas zapomnienia*, Sabiny Waszut *Matki Rzeszy*, Wiktorii Gische *Saga Estery* .....

Dla dorosłych kupowano najnowsze tytuły polskich autorów : Katarzyny Bondy, Kasi Bulicz-Kasprzak, Ewy Cieleś, Renaty Czarneckiej, Romy J. Fiszer, Ewy Formelli, Izabelli Frączyk, Gabrieli Gargaś, Doroty Gąsiorowskiej, Wiktorii Gische, Albeny Grabowskiej, Hanny Greń, Agnieszki Jeż, Joanny Jax, Agnieszki Janiszewskiej, Izabeli Januszewskiej, Anny Kańtoch, Anny Karpińskiej, Magdaleny Knedler, Magdaleny Kordel, Renaty Kosiń, Anety Krasińskiej, Agnieszki Krawczyk, Agnieszki Lis, Katarzyny Michalak, Doroty Milli, Krystyny Mirek, Anny H. Niemczynow, Agnieszki Olejniczak, Agnieszki Olejnik, Marii Paszyńskiej, Katarzyny Puzyńskiej, Małgorzaty Rogali, Olgi Rudnickiej, Anny Robakiewicz, Wioletty Sawickiej, Małgorzaty Oliwii Sobczak, Ewy Sobieniewskiej, Magdy Stachuli, Edyty Świętek, Joanny Tekieli, Magdaleny Wala, Sabiny Waszut, Weroniki Wierzchowskiej, Magdaleny Witkiewicz, Katarzyny Wolwicz, Joanny Wtulich, Barbary Wysoczańskiej, Marty Zaborowskiej oraz Krzysztofa Bachusa, Przemysława Borkowskiego, Piotra Borlika, Igora Brejdyganta, Wojciecha Chmielarza, Maxa Czornyj, Ryszarda Ćwirleja, Sławka Gortycha, Mieczysława Gorzki, Piotra

Kościelnego, Marka Krajewskiego, Roberta Małeckiego, Marcina Margielewskiego, Marcela Mossa, Remigiusza Mroza, Przemysław Piotrowskiego, Aleksandra Rogozińskiego, Macieja Siembiedy, Marka Stelara, Jakuba Szamałka, Michała Śmigłaka, Wojciecha Wójcika, Przemysław Żarskiego .....

Literaturę zagraniczną reprezentują autorzy m.in. : Ann Cleeves, Georgina Cross, Claire Douglas, Lisa Gardner, Tess Gerritsen, Lisa Gray, Kristin Hannah, Daniel Hurst, Cara Hunter, Lisa Jewell, Alex Kava, Jojo Moyes, Mike Omer, Natasha Preston, J.D. Robb, Nora Roberts, Nicolas Sparks, Erica Spindler, C.L.Taylor, Samantha Young, Ruth Ware, Sue Watson.....

Dla zwolenników kryminalnych powieści pisarzy skandynawskich, zakupiono pozycje : Jussi Adler-Olsen, Samueli Bjork, Cilli & Rolfa Borjlind, Thomasa Eriksona, Juan Gomez-Jurado, Camilli Grebe, Camilli Lackberg, Lisy Marklund, Jo Nesbo, Fredrika P.Wintera.

Miłośniczkom literatury historycznej i „kobiecej” przybyły książki poczytnych autorek : Renaty Czarneckiej, Lesley Lokko, Guillaume Musso, Marii Paszyńskiej, Doroty Pająk-Pudy, Lucindy Riley, Katarzyny Ryrych, Danielle Steel, Lisy Scottoline, Weroniki Wierzchowskiej ...

Dla odbiorców fantastyki zakupiono książki : Petera V. Bretta, Michała Gołkowskiego, Anety Jadowskiej, Marcina Mortki, Jacka Piekary, Andrzeja Pilipiuka, Adama Przechrztzy, M. L. Wanga, Andrzeja Ziemiańskiego....

Zbiory biblioteki wzbogaciły się w tym roku o pozycje **czeladzkich pisarzy** :

- Magdalena Majcher *Deadline, Rakowiska, Żony mundurowych : historie policyjnych rodzin*
- Barbara Gruszka-Zych *Zanussi : przez przedmioty*
- Marta Bijan *Wakacje nad morzem*
- Barbara Wicher *Wakacje w Cichej Dolinie, Gwiazdka krasnoludków*

Zakup **literatury dziecięcej i młodzieżowej** podlega dużej selekcji. Kontynuowane są m.in. cykle dla młodzieży : *Ignacy i Mela na tropie złodzieja, Dziennik Cwaniaczka, Zwiadowcy, Brygada Brawurowych Kur, Mazurscy w podróży, Banda wełniaków, Szkoła Magicznych Zwierząt, Nelly Rapp i ... , Bjorn, Wakacje z koszmarkiem, Timmi Tobbson, Genialni Odkrywczy, Najgorszy Tydzień Życia, Aveline Jones i ... , .*

Zakupiono współczesną literaturę o problemach młodzieży: Hania Czaban *Mchy i paprocie będą naszym grobem*, Zuzanna Orlińska *Wstydu za grosz!*, Marta Zbirowska *scandals.com*, Maks Kuznowicz *Bliźniaczy płomień*, Wiktoria Szymańska *Oczy pełne gwiazd*, Maria Krasowska *Chasing Paris* oraz cykl *Fala, Susza, Niebo*, Abbie Emmos *110 dni słońca*, Tessa & Weston : *najlepsze święta ever....*

Kontynuowano cykle serii komiksów : *Czarolina, Fibi i Jednorożec, Emma i Wioletta, Kumpelki, Mira, Młodzi Tytani* .

Dokupiono również nowe serie, które poszerzyły ofertę komiksów : *Kalinka, Pięć Krain, Strażniczka Małych Ludzi, Czarownica Zora, Żarciki Toto, Zombiaczek*.

Dla młodszych zakupiono serię: *Samochodzik Franek, Smaczna Banda, Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai, Tata Oli, Już czytam sylabami* oraz pozycje :

- *Skąd się wzięła Polska?, Glutologia : jak się nie dać mikropaskudom, wstrętnym robalom i podstępny chorobom, Jak skorzystać z toalety w kosmosie, Bezpieczni w Internecie : jak chronić się przed oszustwem i przemocą, Łobuziary : najfajniejsze bohaterki literackie, Megawystrzałowe wynalazki : fascynujący i fenomenalnie figlarny przewodnik po wynalazkach...*
- książki edukacyjne z okienkami (*Jak to jest polaskotać tygrysa? Jak to jest podrapać świnkę?*)
- Jory John *Banda i Emocje (Domowa Pyra, Fajny Ciecior, Fajny Ciecior i prezent wszech czasów, Smaczna Banda i wolny wybieg)*
- Justyny Bednarek (*Piąta Kura u wozu*)

oraz bajeczki dla najmłodszych : *Magiczne okulary kreta, Magiczne okulary orła, Szczęście ma smak poziomek, Duży miś, mały miś i ja, Ratownicy w akcji, ...*

Zakupiono również dalsze części *Przewodnika dla małych i dużych odkrywców* (*Kraków, Wisła, Mazury Warmia i okolice*)

Zakup nowości

	ilość	wartość w zł
--	-------	--------------

Przybytki zbiorów Biblioteki w 2024 roku	3.261	94.044,10
w tym:		
* <u>zbiory książkowe:</u>	3.185	91.613,79
Zakup ogółem	2.090	61.541,02
- zakup ze środków samorządowych	1.022	29.762,39
- darowizny gotówkowe	396	11.302,54
- odkupione za zagubione	3	70,00
- dotacja Ministerstwa Kultury	669	20.406,09
Dary rzeczowe	1.095	30.072,77
* <u>zbiory specjalne</u>	76	2.430,31
Zakup ogółem	55	1.455,31
- ze środków samorządowych wydawnictwa multimedialne	9	237,61
- grant Ministerstwa Kultury wydawnictwa multimedialne	45	1.131,31
- dar gotówkowy zbiory specjalne (gry planszowe)	1	85,79
Dary rzeczowe	21	975,00
- wydawnictwa multimedialne	16	510,00
- zbiory specjalne (gry planszowe)	5	465,00

Średnia cena zakupionej nowości książkowej wyniosła 29,45 zł.

Średnia cena zakupionej nowości wyniosła 29,37 zł.

Ogólnie przybytki zbiorów w porównaniu z poprzednimi latami kształtowały się następująco :

Rok	ilość	Kwota
2019	4.436	100.139,60 zł
2020	4.326	109.418,67 zł
2021	3.922	95.743,16 zł
2022	1.923	49.643,31 zł
2023	3.400	88.005,19 zł
2024	3.261	94.044,10 zł

Ilość przybyłych zbiorów książkowych i wielkość wydatków na poszczególne agendy Biblioteki w 2024 roku przedstawiała się następująco :

	Zakup		Dary rzeczowe		Ogółem	
Wypożyczalnia	740	23.290,36	96	3.985,00	836	27.275,36
Czytelnia Naukowa			12	345,00	12	345,00
Oddział dla dzieci...	316	7.944,53	217	5.040,00	533	12.984,53
	1.056	31.234,89	325	9.370,00	1.381	40.604,89
Filia nr 1	311	9.098,47	171	6.405,00	482	15.503,47
Filia nr 2	381	11.337,79	133	3.764,70	514	15.102,49
Filia nr 5	342	9.869,87	466	10.533,07	808	20.402,94
	2.090	61.929,28	1.095	30.072,77	3.185	91.613,79

Na 1 czytelnika :

zakupiono 0,49 wol. (środki samorządowe + MKiDN + dary gotówkowe + odkupione za zagubione.)

przybyło 0,74 wol. (łącznie z darami rzeczowymi)
przybyło 0,76 egz.

Na 100 mieszkańców :

zakupiono 7,05 wol. (środki samorządowe + MKiDN +
+ dary gotówkowe)
przybyło 10,74 wol. (łącznie z darami rzeczowymi)
przybyło 10,99 egz.

Liczba czytelników na 100 mieszkańców 14,48
Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców 380,55

W 2024 roku przybyło ogółem 3.185 wol. zbiorów książkowych, z tego :

* literatura piękna dla dorosłych 2.073 wol. = 65,09 %
* literatura piękna dla dzieci 753 wol. = 23,64 %
* literatura popularnonaukowa 359 wol. = 11,27 %

Główne zakupy nowości wydawniczych dokonywane były w hurtowniach książek :
PLATON w Ożarowie Mazowieckim i ATENEUM w Krakowie. Hurtownie te na drodze negocjacji
zobowiązywały się do dostarczania książek z bieżącego ruchu wydawniczego, zachowując
procedury *Ustawy o zamówieniach publicznych*. Współpraca układała się dobrze, dostawcy starali
się realizować także nasze dodatkowe zamówienia. Uzyskaliśmy drogą negocjacji od 30 do 48 %
upustu od ceny detalicznej książek.

Informacje o potrzebach czytelników pozyskiwane są poprzez analizę dezyderatów
składanych przez pracowników udostępniania, poprzez obserwację rynku wydawniczego,
informacji pojawiających się w mediach, zapowiedzi wydawniczych poszczególnych wydawnictw,
księgarni internetowych i recenzji nowości zamieszczanych w prasie codziennej i w czasopismach.

Zakup pozostałych zbiorów :

W 2024 roku przybyło 70 egz. książki mówionej (audiobooków) do Wypożyczalni dla Dorosłych
oraz do Filii nr 5 .

W 2024 roku z powodów finansowych nie mogliśmy udostępnić naszym czytelnikom
bezpłatnych kodów do serwisu Legimi, EmikGo...

Dotacja Biblioteki Narodowej

W 2024 roku otrzymano grant z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości
21.538,00 zł na zadanie „Poprawa oferty bibliotek publicznych – Zakup i zdalny dostęp do nowości
wydawniczych”, dotyczący dofinansowania zadań w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy
program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”. Zakupu dokonano w oparciu o :

- Umowę Nr Z-I.07210.1794.2024/01 z dnia 17 lipca 2024 r.
- Umowę Nr Z-I.07210.1794.2024/02 z dnia 19 listopada 2024 r.

zawartą pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie a Miejską Biblioteką Publiczną w Czeladzi.
Zakupiono ogółem 669 wol. i 45 egz. książki mówionej (audiobooków).

Struktura zakupionych książek z dotacji :

* literatura piękna dla dorosłych 457 wol. = 68,30 %
* literatura piękna dla dzieci i młodz. 133 wol. = 19,88 %
* literatura popularnonaukowa 79 wol. = 11,82 %

	Ilość książek	Wartość
--	---------------	---------

Wypożyczalnia dla Dorosłych	235	7.834,69
Oddział dla Dzieci i Młodzieży	81	1.972,16
	316	9.806,85
Filia nr 1	114	3.382,21
Filia nr 2	131	4.031,96
Filia nr 5	108	3.185,07
	669	20.406,09
Książka mówiona (Audiobooki)	45	1.131,91
Ogółem	414	21.538,00

Struktura księgozbioru :

Na dzień 31.12.2024 r. książkowe zbiory biblioteczne liczyły 141.969 wol.
z tego :

- literatura piękna dla dorosłych	66.207	46,63 %
- literatura piękna dla dzieci i młodzieży	31.167	21,96 %
- literatura naukowa	44.595	31,41 %

Na 1 mieszkańca Czeladzi przypada	4,79 wol.
Na 1 czytelnika przypada	33,05 wol.

Selekcja zbiorów

Wycofano w 2024 r. ze zbiorów ogółem 3.406 wol. Były to książki : zniszczone, zaczytane, zagubione przez czytelników.

	ilość	wartość
Wypożyczalnia	2.599	18.297,72
Oddział dla Dzieci	4	78,33
	2.603	18.376,05
Filia nr 1	3	32,96
Filia nr 5	800	946,82
Ogółem	3.406	19.355,83

Usunięto książki ogółem na kwotę: 19.355,83 zł

- zniszczone, zaczytane	3.130 wol.	18.201,47 zł
- zagubione przez czytelników	13 wol.	239,86 zł
- wycofane – zdeaktualizowane	263 wol.	914,50 zł

4.2. Prenumerata czasopism – potrzeby a realia; zakup czasopism elektronicznych (opłacalność, korzyści).

Zakup prasy w 2024 roku, dostępnej we wszystkich agendach Biblioteki Miejskiej w Czeladzi wyniósł 8.324,57 zł :

- prenumerata (KOLPORTER)	4.595,26 zł
- prenumerata w wydawnictwach	312,00 zł

środki budżetowe :	4.907,26 zł
-prenumerata INFORLEX	
Administracja Standard online	3.417,31 zł
Środki budżetowe	8.324,57 zł

Ze względów finansowych zrezygnowano z prenumeraty gazet i czasopism w niektórych filiach bibliotecznych. W Centrali pozostawiono w 4 tytuły : Dziennik Zachodni, Sport, Angora i Biblioteka Publiczna. W Oddziale dla Dzieci i Młodzieży dostępny jest Świerszczyk. W Filii nr 2 : Dziennik Zachodni i Polityka.

	Ilość tytułów	- w tym z prenumeraty
Czytelnia Naukowa	43	8
Oddział dla Dzieci	3	1
	46	9
Filia nr 1	15	2
Filia nr 2	10	4
Filia nr 5	7	2
Ogółem	78	17

Sporą ilość tytułów czasopism otrzymują placówki od bibliotekarzy i czytelników.

Przeczytane gazety i czasopisma zasilają czytelnie, m.in.: *Agora, Viva, Retro, Życie na gorąco, Świerszczyk : Reporter, Twój Styl, Zwierciadło, Polityka, Wysokie Obcasy Extra, Fakt, ...*

W 2024 roku w Bibliotece dostępne były następujące czasopisma bibliotekarskie z których korzystali pracownicy MBP oraz czytelnicy:

-*Biblioteka Publiczna* (prenumerata)

- czasopismo *Książki*, wydawane przez „Gazetę Wyborczą” jako samodzielna publikacja, miesięcznik (dar czytelnika)

Czytelnicy naszej Biblioteki bardziej skłaniają się ku tradycyjnej, papierowej formie gazet i czasopism. Nie wykazują chęci przejścia na czasopisma elektroniczne.

4.3. Gry planszowe – czy w 2024 były gromadzone i udostępniane, jakie było zainteresowanie, na jakich zasadach je udostępniano/wypożyczano (stosowne zabezpieczenia)

Gry planszowe są gromadzone w bibliotece. Na koniec okresu sprawozdawczego biblioteka dysponowała 213 grami. W związku z dużym zainteresowaniem, zbiory w tym zakresie są uzupełniane, oczywiście w miarę posiadanych środków. Ważnym elementem powiększającym zasób gier są darowizny. Gry wykorzystywane są głównie „na miejscu”, często z tej formy korzystają rodzice przychodzący z dziećmi do biblioteki i w ten sposób wspólnie spędzają wolny czas. Z gier w głównej mierze korzystają osoby młodsze. Biblioteka udostępnia także gry „do domu”, czas wypożyczenia to 2 tygodnie. Jako zabezpieczenie, w części gier stosowane są paski magnetyczne. Dodatkowo gry mają obszerny opis mówiący o ilości plansz, oraz innych elementów składowych.

4.4. Komiks – czy gromadzono zbiory komiksowe?

Od 2020 Filia Dziecięca może poszczycić się bogato wyposażoną tzw. Czeladzką Biblioteką Komiksów – zadanie to zrealizowane zostało dzięki środkom uzyskanym z Budżetu Obywatelskiego Miasta Czeladź w 2020 r. (oferta dotyczyła komiksów i powieści graficznych adresowanych zarówno dla młodszych i starszych czytelników). Corocznie staramy się wzbogacać zbiór komiksów o kolejne tytuły i dalsze części posiadanych już pozycji. Zbiory komiksów powiększają się także dzięki temu, że biblioteka otrzymuje je w formie darów. Biblioteka posiada w swoich zbiorach 904 komiksów, z czego 170 pozycji to mangi.

4.4.1. Liczba tytułów zakupionych lub pozyskanych komiksów

W 2024 roku do inwentarza wpisanych zostało 56 komiksów (z zakupu 34). Kontynuowano cykle serii : *Czarolina*, *Fibi i Jednorożec*, *Emma i Wioletta*, *Kumpelki*, *Mira*, *Młodzi Tytani* . Dokupiono również nowe serie, które poszerzyły ofertę komiksów : *Kalinka*, *Pięć Krain*, *Strażniczka Małych Ludzi*, *Czarownica Zora*, *unOrdinary*, *Żarciki Toto*, *Zombiaczek*.

4.4.2. Zainteresowanie czytelników komiksem (komentarz)

Powieści graficzne od zawsze cieszyły się zainteresowaniem czytelników czeladzkiej biblioteki. Seria francuskich komiksów „Asteriks”, zbiór świetnych polskich komiksów przygodowych „Tytus, Romek i A'Tomkek” oraz przygody dwóch słowiańskich wojów Kajko i Kokosza autorstwa Janusza Christy to najchętniej wypożyczane komiksy. Do popularności serii przyczynił się także fakt, że w kanonie lektur szkolnych (według podstawy programowej z 2017 r.) znalazł się komiks *Szkoła latania*. W ten sposób młodzież dowiedziała się o istnieniu literatury obrazkowej, która od kilku lat przeżywa swój rozkwit.

Realizacja zadania – Czeladzka Biblioteka Komiksów rozszerzyła ofertę Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz umożliwiła czeladzianom dostęp do interesującej literatury, która ze względu na cenę poszczególnych tomów często znajduje się poza ich zasięgiem finansowym. Pojawienie się w ofercie biblioteki tak dużej liczby wspaniałych komiksów (w tym japońskich mang) przysporzyło nam wielu nowych czytelników, i to nie tylko z Czeladzi, ale także z miast ościennych. Posiadanie w zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej tylu różnorodnych i ciekawych tytułów powieści graficznych stanowi również element budowania pozytywnego wizerunku miasta w zakresie jego oferty kulturalnej, ponieważ posiadanie takich zbiorów nie jest rzeczą powszechną w bibliotekach publicznych.

Odkąd posiadamy tak dużą kolekcję zbiorów komiksowych z roku na rok zauważamy wzrost zapisów nowych miłośników literatury komiksowej, i to nie tylko z Czeladzi, ale także z okolicznych miejscowości oraz wzrost wypożyczeń tego typu literatury. Dużą popularnością, szczególnie wśród młodzieży cieszą się komiksy z gatunku manga, które są częścią składową kultury młodzieżowej ściśle związanej z anime, m.in.: *Fullmetal Alchemist*, *Dragon Ball*, *Super Dragon Ball*, *Spy x family*. Staramy się zachęcić naszych czytelników do czytania literatury obrazkowej poprzez prowadzenie zajęć „Jak czytać komiksy” oraz wskazywanie wartościowych tytułów.

4.5. Czy biblioteka uczestniczy w Krajowym Depozycie Bibliotecznym?

Biblioteka nie uczestniczy w Krajowym Depozycie Bibliotecznym.

5. Czytelnictwo. Promocja. Działalność informacyjna. Działalność wydawnicza.

Przedsięwzięcia stacjonarne i online

5.1. Czytelnictwo dorosłych

W ciągu 2024 r. placówki biblioteczne zarejestrowały 3.394 czytelników dorosłych (o 1.108 mniej niż w 2023 r. - spadek o ok. 24%). Wskaźnik czytelnictwa wyniósł 14,48 czytelników na 100 mieszkańców. Należy podkreślić, że od kilkunastu lat Czeladź odnotowuje spadek liczby mieszkańców: w 2006 roku było ich 34.156, a w 2024 roku już poniżej 30 tys.

Bibliotekę odwiedziły ogółem 71.423 osoby (o 5.682 osób więcej niż w 2023 r.),
z tego:

wypożyczalnie – 51.581 osoby
czytelnie – 19.842 osoby.

Z powyższych danych wynika, że 1 czytelnik odwiedził MBP 16,62 razy w ciągu roku . Średnio dziennie (licząc wszystkie dni w roku, nie tylko robocze) wszystkie placówki biblioteczne odwiedziło 195,1 osób, co daje statystycznie 48,8 odwiedzających w jednej placówce.

Wypożyczono ogółem: 112.785 wol. (o 1.015 więcej niż w 2023 r.), z tego:

wypożyczalnie – 109.626 wol.
Czytelnie – 3.159 wol.

Średnio 1 czytelnik w ciągu roku wypożyczył 33,2 książki a liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniosła 380,55 wol.

Odwiedzający czytelnie:

uzyskali 6.479 informacji (o 505 mniej niż w 2023 r.)
skorzystali z 3.824 egz. czasopism (o 453 więcej niż w 2023 r.)
z dostępu do Internetu skorzystało 1.526 osób (o 1.145 mniej niż w 2023 r.)

Z powyższych danych wynika, że mimo spadku ilości czytelników zarejestrowanych, nie spada ilość udostępnień i odwiedzin w bibliotece. Taki stan rzeczy wydaje się, że jest spowodowany tym, iż biblioteka oferuje również inne formy korzystania z jej zasobów (np. spotkania, kursy itp.) Jednocześnie, możliwość korzystania z katalogów on line sprawia, że potencjalni czytelnicy sprawdzają zasoby katalogowe i jeżeli nie znajdują interesujących ich materiałów to nie zapisują się do biblioteki. Natomiast zwiększona aktywność zarejestrowanych czytelników może świadczyć o przyjaznym dla czytelnika funkcjonowaniu biblioteki.

Najliczniejszą grupę czytelniczą w bibliotece stanowili czytelnicy pracujący w średnim wieku (od 25 do 44 oraz od 45 do 60 lat) oraz starsi czytelnicy niepracujący (powyżej 60 lat). W

większości użytkowników zainteresowani byli beletrystyką, literaturą faktu, biografiami oraz reportażami. Najczęściej sięgali po powieści obyczajowe, romanse, biografie, książki sensacyjne i kryminały. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się horrory i fantastyka. Z literatury popularnonaukowej największym zainteresowaniem cieszyły się książki historyczne, a w szczególności z okresu II wojny światowej i historii najnowszej, biografie osób znanych oraz poradniki psychologiczne i medyczne. Poza tym dorośli czytelnicy chętnie sięgali po książki z dziedziny psychologii i pedagogiki, socjologii i zagadnień społecznych oraz medycyny.

5.1.1. Sposoby promocji czytelnictwa, wydarzenia popularyzacyjne, warsztaty kierowane do dorosłych. Ciekawe przykłady imprez, konferencji, festiwali – w podziale na stacjonarne i online.

Podobnie jak w latach poprzednich wszystkie placówki biblioteczne podejmowały inicjatywy, w których przenikały się działania kulturalne, informacyjne, edukacyjne, rozrywkowe i społeczne. Większość projektów realizowana była przez pracowników Biblioteki, przy minimalnym nakładzie kosztów i co najważniejsze, bez szkody dla bieżącej podstawowej działalności, czyli obsługi czytelnika. Wymagało to od bibliotekarzy ogromnego zaangażowania i pomysłowości.

Organizowano wystawy, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, różnorodne warsztaty, zebrania różnych grup osób, włączano się w akcje ogólnopolskie (m.in. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – sztab czeladzki już po raz trzydziesty mieścił się w Bibliotece, Cała Polska Czyta Dzieciom, Mała książka – wielki człowiek, Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich, Tydzień Bibliotek, Narodowe Czytanie, Akcja Żonkile) i regionalne (różnorodne akcje charytatywne).

Łącznie w 2024 roku w MBP odbyło się 216 różnego typu imprez i spotkań, w których łącznie uczestniczyło 5.600 osób.

Działania kulturalno-edukacyjne dla dorosłych w Bibliotece:

A. Spotkania:

Spotkania stacjonarne:

Dyskusyjny Klub Książki – 11 spotkań,

Cykl spotkań podróżniczych – 15 spotkań,

Cykl spotkań - Joga dla mózgu – 10 spotkań,

Spotkania turystyczno-krajoznawcze – 2 spotkania

Spotkania on-line:

Cykl spotkań podróżniczych – 17 spotkań,

Cykl spotkań – przystanek biblioteka – 7 spotkań,

B. Wystawy stacjonarne:

Od pomysłu do rękodzieła – wystawa prac Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich,

Nasz Luwr – cykl kopii wielkich mistrzów – wystawa malarstwa Krzysztofa Zięćik,
Świat pędzlem i ołówkiem malowany – Wystawa malarstwa i rysunku Jana Miciora,
Dziecko w malarstwie – obrazy haftowane Elżbiety Soczewy-Pięty,
Piękno natury haftem wyszywane – Wystawa obrazów Elżbiety Soczewy-Pięty,
Mój kwiatowy świat – Wystawa malarstwa Alfredy Mikusek,
Kosmiczne mecze – Wystawa malarstwa Czeladzkiej Grupy Artystycznej POINT,
Powstanie w Getcie Warszawskim – wystawa okolicznościowa,

ość niejedno ma imię” prezentująca najbardziej znane wiersze dotyczące miłości,

„Życie i twórczość Marka Hłaski- w 90 rocznicę urodzin pisarza”,

„2024 rokiem Melchiora Wańkowicza”,

Anioły w płótnach zakłęte - obrazy olejne Agaty Parady,

Magia zimy - akwarele Elżbiety Kawulok,

Ukryte piękno - fotografie Ewy Kubik.

C. Warsztaty stacjonarne

Walentynkowe Skrzaty

Wisioriki z koralikami

Kolczyki z koralików

Filcowe Mikołaje

Świąteczne stroiki

Pracownia kreatywności,

Górnice barwy na szkle,

D. Inne działania kulturalno-edukacyjne – stacjonarne

33 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – Sztab miejski,

Komputer bez barier wiekowych – szkolenia dla seniorów z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu,

Zakochaj się w czytaniu – akcja promująca książki czytanie,

Akcja Żonkile – podtrzymywanie pamięci o ofiarach Powstania w Getcie Warszawskim,

Black Week w bibliotece – zwiększenie limitu wypożyczonych książek,

Jednym z działów naszej biblioteki, w 2024r. Była Kopalnia Kultury – centrum społeczno-kulturalne miasta Czeladź. W trakcie roku sprawozdawczego, Kopalnia Kultury została zamknięta z powodu remontu. W miesiącach działania odwiedziło ją i uczestniczyło w różnych wydarzeniach ponad 15 tysięcy osób.

Pracownicy biblioteki prowadzili różnorodne formy promocji działań kulturalnych. Były one w formie bardziej tradycyjnej. Czyli drukowano i kolportowano plakaty, zaproszenia i ulotki informujące o imprezach, przygotowywano informacje prasowe. Wykorzystywano także elektroniczne formy promocji i social media. Zamieszczano informacje na stronie internetowej biblioteki, Urzędu Miasta, Przygotowywano artykuły i posty, na stronę internetową oraz profil na Facebooku.

Podjęte w 2024 roku działania sprawiły, że Biblioteka za swą aktywność oraz udział w akcjach ogólnopolskich i miejskich otrzymała:

- Podziękowanie Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Podziękowanie Prezydenta RP za udział i współtworzenie Narodowego Czytania 2024,
- Podziękowanie Dyrektora Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN za udział w Akcji Żonkile.

5.1.2. Spotkania autorskie – nazwiska zaproszonych gości – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

- a) 85. urodziny Krzysztofa Zanussiego w Czeladzi – wraz z promocją albumu „Zanussi : przez przedmioty; spotkanie z autorami książki – Krzysztofem Zanussim, Barbarą Gruszką-Zych, Grzegorzem Lityńskim,
- b) Spotkanie autorskie z pisarką Sylwią Trojanowską,
- c) *Pogórza Rożnowskie i Ciężkowickie* – spotkanie z przewodnikiem Sebastianem Tomalą wraz z promocją jego książki o tym samym tytule,
- d) Magdalena Kałwak - autorka książki „Niezapominajka, czyli o tym, o czym nie da się zapomnieć”, e) Kazimierz Kyrz Jr, - twórca kryminałów, powieści fantasy.

5.1.3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

- a) Tydzień Bibliotek,
- b) Noc Bibliotek,
- c) Zabierz książkę na Walentynki,
- d) Akcja „Żonkile”,
- e) „Wymiana książkowa-książka za książkę”,
- f) „Literacki kalendarz adwentowy”,
- g) „Książka jest kobietą” – akcja promująca czytelnictwo,
- h) Światowy Dzień Książki oraz Praw Autorskich,
- i) Ogólnopolskie Święto Wolnych Książek,

5.2. Czytelnictwo dzieci i młodzieży.

Na koniec 2024 roku w Bibliotece zarejestrowano 1229 czytelników do 15 roku życia (o 75 mniej niż w 2023r.). W dalszym ciągu największą grupę czytelników wypożyczalni dziecięco-młodzieżowych stanowią dzieci przedszkolne i wczesnoszkolne – od 0 do 12 lat (ponad połowa wszystkich zarejestrowanych).

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba odwiedzin w wypożyczalni i czytelnicy dla dzieci i młodzieży. Jednocześnie należy zauważyć, że zmniejszyła się liczba czytelników i wypożyczeń na zewnątrz. Równocześnie zwiększyła się liczba odwiedzin w czytelnicy i udostępnień prezencyjnych. Biorąc pod uwagę stale zmniejszającą się liczbę mieszkańców Czeladzi, niewielki zakup nowości wydawniczych oraz coraz większą popularność książek elektronicznych, które można czytać na różnych urządzeniach, m.in. komputerach stacjonarnych, laptopach, tabletach, smartfonach czy czytnikach, to liczba młodych czytelników świadczy o ogromnej roli, jaką spełnia Biblioteka – przyczyniając się do wzbudzania i rozwijania zainteresowań czytelniczych i kształtowania wrażliwości młodego człowieka. Rozbudzamy w naszych młodych użytkownikach chęć do poszerzania wiedzy poprzez dostęp do różnych nośników informacji, uczymy kreatywności i rozwijamy wrażliwość artystyczną podczas różnego rodzaju zajęć i warsztatów literacko-plastycznych.

5.2.1. Lekcje biblioteczne, warsztaty, szkolenia, konkursy – najciekawsze przykłady wydarzeń promujących czytelnictwo – w podziale na stacjonarne i online.

Placówki dziecięce podejmują aktywne działania w zakresie edukacji czytelniczej i medialnej najmłodszych czytelników. Organizujemy dla nich różne spotkania i imprezy kulturalno-edukacyjne, lekcje biblioteczne, zajęcia animacyjne i warsztaty literacko-plastyczne oraz odwiedzamy przedszkola, aby przybliżyć przedszkolakom literaturę dziecięcą.

Staramy się uczyć młodych ludzi empatii i innego spojrzenia na świat, stąd też zajęcia zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Tolerancji pt. *Fajnie się różnimy*. W ten sposób to globalne wydarzenie, które ma na celu promowanie szacunku, akceptacji i doceniania różnorodności kulturowej na świecie zostało zaakcentowane w naszej placówce. Na prośbę nauczycieli wychowania przedszkolnego zostały przeprowadzone zajęcia na temat autyzmu – *Pokaż mi swój świat*. W czasie zajęć dzieci dowiedziały się o tym zaburzeniu rozwojowym o podłożu neurologicznym objawiającym się m.in. brakiem kontaktu z otoczeniem. Zostało to zrealizowane w oparciu o wysłuchanie i omówienie opowiadania "Kosmita". Realizowanie tego typu zajęć ma na celu upowszechnianie wiedzy na temat spektrum autyzmu oraz budowanie wrażliwości społecznej, w tym postawy pełnej tolerancji i akceptacji osób neuro różnorodnych.

Współpracując z nami szkołom i przedszkolom zaproponowałyśmy bogatą ofertę lekcji bibliotecznych, które mają na celu rozwijanie kompetencji związanych z uczeniem się, zdobywaniem i wykorzystywaniem informacji oraz innych umiejętności ważnych w społeczeństwie wiedzy. Rozwijają i utrwalają podstawowe nawyki czytelnicze, kształtują umiejętność rozumienia tekstu, potrzebę i umiejętność pięknego czytania, rozumienia znaczenia mediów jako środków pośredniczących w procesie komunikowania się a także medialności jako oddziaływania społecznego. Przykładowe tematy lekcji bibliotecznych: *Tajemnice biblioteki, Droga książki od autora do czytelnika, Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, Poznajemy zawód pisarza, O znaczeniu wody w naszym życiu, Zwyczaje karnawałowe, Poznajemy zawód górnika, Świąteczna opowieść o choince*.

Biblioteka organizowała także różnorodne spotkania w czasie ferii i wakacji. Zagospodarowywałyśmy wolny czas młodych ludzi i w ten sposób dzieci miały możliwość kulturalnego spędzenia tego czasu. Biblioteka przygotowała na ten czas cykl spotkań „Artystyczne ferie w bibliotece”, „Wakacje z planszówką”, „Podróż za jeden uśmiech”.

W dalszym ciągu kontynuowany jest cykl spotkań w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki dla młodzieży. Swoje spotkania odbywają także uczestnicy Dyskusyjnego Klubu Edukacyjnego „JA CZYTAM”. Ciekawą formą są realizowane spotkania w ramach Dwójkowego Klubu Gier Planszowych „Od Juniora do Seniora”, zajęcia międzypokoleniowe mające na celu lepsze poznanie osób nie tylko ze swojego pokolenia.

Biblioteka oferuje młodym czytelnikom nie tylko zajęcia i spotkania z książką, ale także ze sztuką. Realizowane są spotkania w ramach warsztatów plastycznych „Legalne brudzenie”, „Sprawne dłonie”.

Wiele zajęć dla dzieci jest organizowanych w ten sposób, aby uczestniczyli w nich także rodzice czy dziadkowie. Takie podejście ma na celu „łączyć pokolenia” i jednocześnie zbliżyć i lepiej poznać siebie nawzajem.

Organizowanie zajęć dla dzieci odbywa się w dużej mierze w oparciu o współpracę z placówkami oświatowymi z terenu miasta, oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

5.2.2. Spotkania autorskie - nazwiska zaproszonych gości – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

W roku sprawozdawczym udało się zorganizować trzy spotkania autorskie.

a) Pan Poeta (Michał Capiński) - autor fantastycznych, edukacyjnych książek dla dzieci . Autor w nietuzinkowy sposób zaprezentował swój dorobek pisarski, na który składają się książki z ptasiej serii. Dzieci były zachwycone spotkaniem, które było prawdziwym poetyckim show.

b) spotkanie z Mariuszem Maszczykiem autorem „Styrii” oraz Tomaszem Motłochem – malarzem i fotografikiem, czeladzkimi twórcami. Poprowadził je Jacek Mikołajczyk, aktor Teatru Dzieci Zagłębia w Będzinie, który czytał także fragmenty książki. Było to pierwsze spotkanie z czeladzkimi czytelnikami Mariusza Maszczyka jako autora powieści oraz po raz pierwszy mogliśmy w czeladzkiej bibliotece podziwiać głęboko nasycone kolorystycznie geometryczne kompozycje Tomasza Motłocha.

c) Mateusz Świstak, pisarz i podcaster, spotkanie to odbyło się w ramach programu Mała książka – wielki człowiek i zgromadziło liczne grono młodych czytelników.

5.2.3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział – w podziale na stacjonarne i online.

stacjonarne

W 2024 roku po raz kolejny wszystkie filie czeladzkiej księżnicy wzięły udział w projekcie „Mała książka – wielki człowiek”. Uczestnicy spotkań w ramach akcji otrzymali wyprawki czytelnicze.

Od wielu lat nasza biblioteka bierze udział w akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”.

Bibliotekarki odwiedzają czeladzkie przedszkola i szkoły i czytają wartościowe teksty literackie dla dzieci, a potem rozmawiają na ich temat. Głośne czytanie to jedna z najbardziej popularnych form promocji czytelnictwa wśród młodych czytelników.

Jabłko od Śpiącej Królowy, akcja prowadzona podczas Światowego Dnia Jabłka, miała za zadanie promocję baśni.

Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania odbyło się czytanie książek dla dzieci i młodzieży na bibliotecznych hamakach.

W Dniu Pluszowego Misia, aktywni czytelnicy otrzymali mini maskotki misiów. Zacytane Mikołajki promowały książki o tematyce świątecznej, za wypożyczenie których można było otrzymać figurkę św. Mikołaja.

Placówka zorganizowała również akcję z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, celem wydarzenia było zobrazowanie najmłodszym pracy w bibliotece. Przedszkolaki zostały zaproszone i oprowadzone po placówce, zapoznając się jednocześnie z księgozbiorem literatury dziecięcej.

Następną akcją czytelniczą było spotkanie pt. „I Ty możesz zostać bibliotekarzem!”. To już kolejny rok z rzędu, kiedy to chętne dzieci brały udział w czynnej pracy bibliotecznej. Nasi młodzi pomocnicy mieli okazję wypożyczać książki czytelnikom, szerzej zapoznać się z księgozbiorem i pracą, jaką wykonuje bibliotekarz każdego dnia.

5.3. Działania proekologiczne w bibliotekach:

5.3.1. Czy biblioteka podejmowała, do tej pory, w swoich działaniach temat ekologii i troski o środowisko?

Biblioteka w roku sprawozdawczym podejmowała i podejmuje działania edukacyjne poruszające temat ekologii i ochrony środowiska.

Z okazji Światowego Dnia Wody uczniowie klasy 1 mieli przyjemność uczestniczyć w warsztatach zorganizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Czeladzi i Czeladzkie Wodociągi. Podczas spotkania przekazano uczniom wiele fascynujących ciekawostek naukowych na temat wody - ze świata zwierząt, ludzi, roślin i oceanów. Uczniowie wzięli też czynny udział w chemicznych doświadczeniach z udziałem wody, atramentu, spożywczych barwników, oleju i wielu innych produktów, które pokazały nam właściwości wody w zależności od łączenia jej z innymi substancjami.

W roku sprawozdawczym wspólnie z Czeladzkimi Wodociągami oraz Miastem Czeladź Biblioteka zorganizowała konkurs plastyczny „Woda w Przyszłości”. Konkurs miał na celu nie tylko promowanie sztuki i kreatywności, ale również podniesienie świadomości społecznej na temat istotności ochrony zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. W naszym konkursie uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wizji przyszłości związanych z wodą. W konkursie udział wzięli uczniowie młodszych klas czeladzkich szkół podstawowych. Pod koniec kwietnia wszystkich uczestników konkursu zaprosiliśmy na uroczyste wręczenie nagród i dyplomów. Wszystkie prace konkursowe można było oglądać w naszej bibliotecznej Galerii Ekslibris.

W roku sprawozdawczym podejmowaliśmy także tematy związane z gatunkową ochroną zwierząt. Przedszkolaki i uczniów klas początkowych zostały zaproszone na zajęcia literacko-plastyczne pt. *Październik miesiącem dobroci dla zwierząt oraz o języku – Jestem sobie mały język*. Dzieci chętnie i z uwagą słuchały informacji i ciekawostek związanych z życiem poszczególnych zwierząt, bawiły się przy piosenkach-pokazywankach i wykonywały tematyczną pracę plastyczną.

Najsukuteczniejszym sposobem promocji tematyki ekologicznej w naszej placówce jest organizacja zajęć edukacyjnych dla przedszkolaków i dzieci wczesnoszkolnych oraz zakup książek o ekologii i ochronie środowiska i ich rozpropagowanie wśród użytkowników.

W 2024r. do księgozbioru wypożyczalni dziecięco-młodzieżowej trafiły m.in.: *Żyj w przyrodzie z EK w zgodzie : wierszyki o ekologii*, *Ratujmy naszą planetę*, *Antarktyda : topniejący kontynent*.

W Galerii Ekslibris przez okres wakacji wystawione by recyklingowe prace, które wykonane zostały na Rejonowy Konkurs Ekologiczny - *Eko-zwierzaki*, zorganizowany przez Szkołę Podstawową nr 3 w Czeladzi.

Dopiero w 2024 roku jednej z filii udało się podjąć współpracę z Edukatorem Ekologicznym autorem bloga i fanpage`a *Przyroda dla Sosnowca*, laureatem konkursu Drzewo Roku (2020-2023) oraz inicjatorem licznych akcji związanych z ochroną przyrody. Współpraca została zapoczątkowana w ramach majowego Tygodnia Bibliotek. Warsztaty zostały przeprowadzone wśród dzieci w wieku przedszkolnym oraz wczesnoszkolnym. Spotkanie rozpoczęło się od krótkiej prelekcji multimedialnej. Zajęcia były uatrakcyjnione poprzez wykonywanie zadań na modelach oraz kartach edukacyjnych przedstawiających zwierzęta.

Biblioteka realizowała także inne zajęcia o tematyce ekologicznej, a były to: „Rola drzew w przyrodzie”, „Zwierzęta pod ochroną”, „O znaczeniu wody w naszym życiu”, „Eko-dzieci, czyli podstawy zachowań proekologicznych”, „Idziemy na grzyby – jak zachować się w lesie”. Także w Dniu Wiecznie Zielonych rozdawano sadzonki różnorodnych roślin.

5.3.2. Czy Państwa zdaniem biblioteka mogłaby prowadzić cykliczne zajęcia o klimacie i ekologii?

Biblioteka może prowadzić zajęcia o klimacie i ekologii, jednak bardziej w charakterze koordynatora takich spotkań. Na chwilę obecną już to się dzieje i może być kontynuowane szczególnie w oparciu o wydział ekologii Urzędu Miasta, czy też eko-doradcę.

5.3.3. Jakie formy zajęć byłyby najskuteczniejszym sposobem promocji tematyki klimatycznej wśród mieszkańców?

Najskuteczniejszym sposobem promocji tematyki klimatycznej wśród mieszkańców, jeżeli chodzi o naszą placówkę byłaby organizacja zajęć i warsztatów dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych. Dobrym sposobem tej tematyki jest także uczestnictwo w akcjach organizowanych przez różne grupy działające na rzecz ekologii np. wymiana odzieży, zabawek wśród mieszkańców.

5.4. Edukacja medialna w bibliotekach

5.4.1. Czy biblioteka prowadzi zajęcia dotyczące rozwijania umiejętności korzystania z mediów (prasa, radio, telewizja, internet)?

Nasza biblioteka prowadzi zajęcia w zakresie rozwijania umiejętności obsługi komputera i korzystania z internetu.

5.4.2. Jeśli tak, to jakie są to działania i do jakiej grupy użytkowników zostały skierowane?

Organizujemy cykle szkoleń pod hasłem *Komputer bez barier wiekowych* z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu. Ta forma pracy ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób 50+. W 2024 roku zorganizowaliśmy 12 takich spotkań.

5.5. Działalność wydawnicza Biblioteki (jeśli jest prowadzona – proszę podać tytuły wydanych książek).

Biblioteka nie prowadzi działalności wydawniczej.

5.6. Działalność informacyjna Biblioteki.

Biblioteka prowadzi zakrojoną na szeroką skalę działalność informacyjną, która nie tylko pomaga użytkownikom w odnalezieniu interesujących ich materiałów edukacyjnych, lecz także informuje o nadchodzących wydarzeniach, nowościach wydawniczych, imprezach odbywających się w bibliotece i mieście. Udzielamy odpowiedzi na pytania o działalności m. in. Biblioteki Śląskiej, Urzędu Miasta, Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, Muzeum Saturn. Są pytania o rozmieszczenie ulic w Czeladzi, o działalność *Uniwersytet Trzeciego Wieku* oraz o wydawnictwa *Stowarzyszenia Miłośników Czeladzi*.

Pracownicy biblioteki przygotowują także materiały dla Wydziału Edukacji i Polityki Społecznej - Referatu Polityki Społecznej odnośnie organizowanych w Bibliotece zajęć i wydarzeń. Służymy również pomocą przy korzystaniu z komputera i Internetu, szczególnie osobom starszym (zakup biletów przez Internet) oraz dzieciom (szukanie informacji, wydruk). Nasza jednostka dysponuje dostępem do usługi dostępu do Cyfrowej Wypożyczalni Książek i Czasopism Naukowych ACADEMICA, utworzonej przez Bibliotekę Narodową. ACADEMICA udostępnia zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy. Umożliwia bezpłatny dostęp do prawie 3 mln 800 tys. publikacji, zarówno z zasobów z domeny publicznej, które są udostępniane na wolnych licencjach lub w oparciu o licencje udzielone BN, jak i ze zbiorów objętych ochroną prawa autorskiego. Korzystać z tej usługi może każdy: zarówno osoby poszukujące publikacji naukowych i popularnonaukowych z różnych dziedzin wiedzy, jak też wielbiciele beletrystyki. Terminal do korzystania z zasobów tej Cyfrowej Wypożyczalni znajduje się w Czytelnii Naukowej.

Biblioteka posiada również dostęp do zasobów serwisu InforLex, który stanowi kompleksową, aktualną bazę wiedzy księgowej, podatkowej i prawnej. Serwis oferuje dostęp do aktualnych dokumentów prawno-ekonomicznych, ujednoliconych pełnotekstowych aktów prawnych polskich i unijnych, orzecznictwa i interpretacji urzędowych oraz do pełnotekstowej bazy czasopism wydawanych przez Grupę Infor.

5.6.1. Czy biblioteka tworzy: bibliografie, bazy danych, katalogi, informatory, serwisy informacyjne, czasopisma, w tym elektroniczne

Biblioteka w Czeladzi tworzy katalog księgozbioru w komputerowym systemie bibliotecznym SOWA. Katalog OPAC jest publicznie dostępny na stronie internetowej biblioteki jako nowoczesna wyszukiwarka zbiorów bibliecznych. Katalog OPAC umożliwia dotarcie do poszukiwanego dokumentu w zbiorach biblioteki oraz dotarcie do poszukiwanych dokumentów na dany temat za pomocą prostego wyszukiwania lub wyszukiwania zaawansowanego.

Czytelnicy zapisani do biblioteki, poprzez katalog księgozbioru, mogą zalogować się na swoje konto czytelnika i m.in. samodzielnie aktualizować swoje dane osobowe, sprawdzić listę aktualnie wypożyczonych pozycji i samodzielnie je prolongować, zarezerwować lub zamówić poszukiwane materiały biblieczne, sprawdzić historię wypożyczeń.

Od kilkunastu lat Biblioteka współtworzy Śląską Bibliotekę Cyfrową, udostępniając tam zdigitalizowane swoje zbiory dotyczące historii Czeladzi. Na koniec roku sprawozdawczego w Śląskiej Bibliotece Cyfrowej dostępnych było on-line 256 dokumentów z czeladzkiej księżnicy.

5.6.2. Inne formy udostępniania informacji regionalnej

Biblioteka udostępnia informacje regionalne poprzez swoje media oraz bezpośrednio w kontakcie z czytelnikiem.

5.7. Promocja działalności biblioteki. Biblioteka w Internecie

Wszelkie wydarzenia, które mają miejsce w naszej placówce wraz ze zdjęciami i krótkimi notkami zamieszczane są na bibliotecznym Facebooku, You Tube oraz stronie internetowej Biblioteki, dzięki temu nasi czytelnicy mogą na bieżąco zapoznać się z ofertą naszej instytucji. Korzystamy także ze strony Urzędu Miasta Czeladź, oraz jego profilu na Facebooku. Na stronie umieszczamy także relacje przedszkoli i szkół z odbywających się u nas zajęć, lekcji i warsztatów.

Informacje o ofercie i nowościach dostępne są również w katalogu księgozbioru w komputerowym systemie bibliotecznym SOWA. W katalogu księgozbioru znajduje się zakładka „Nowości”, w której wszyscy zainteresowani znajdą informacje o nowych nabytkach biblioteki. W Internecie oprócz informacji na temat imprez organizowanych w naszej placówce umieszczamy także wzmianki o nowościach, bestsellerach, różnego rodzaju akcjach przeznaczonych dla czytelników oraz wszelkiego typu materiały promujące działalność Biblioteki.

5.7.1. Jakimi kanałami biblioteka komunikowała się aktywnie z mieszkańcami (bieżące informacje o ofercie, nowościach, zaproszenia, relacje itp.)? Czy wykorzystywane były: strona www, media społecznościowe, blog, prasa, plakaty w przestrzeni publicznej, inne? Czy obserwowano wzrosty/spadki zainteresowania danymi mediami?

Oprócz wcześniej wymienionych kanałów komunikowania się z mieszkańcami (bieżące informacje o ofercie, nowościach, zaproszenia na imprezy oraz relacje ze spotkań i warsztatów), czyli za pomocą strony internetowej www, mediów społecznościowych, Biblioteka korzysta także z plakatów rozwieszanych w przestrzeni publicznej i informujących o wydarzeniach, a także drukowano zaproszenia i ulotki informując o imprezach, przygotowywano informacje prasowe, które były zamieszczane w lokalnej prasie. Można zauważyć niewielki wzrost zainteresowania „nowymi” komunikatorami typu facebook.

6. Badania nieużytkowników biblioteki (osób niekorzystających z usług biblioteki)

6.1. Czy biblioteka prowadziła badania potrzeb nieużytkowników w 2024 roku lub latach poprzednich?

Biblioteka nie prowadziła badań w tym zakresie.

6.2. Jeśli biblioteka badała potrzeby nieużytkowników to jakie wyciągnęła wnioski (komentarz)

Nie dotyczy.

7. Obsługa osób z niepełnosprawnościami i specjalnych grup użytkowników

7.1. Stan i ocena działalności filii i punktów bibliotecznych w szpitalach, domach opieki, aresztach.

Nie dotyczy.

7.2. Liczba czytelników i wypożyczeń:

- w filiach szpitalnych - nie dotyczy
- w punktach bibliotecznych usytuowanych w szpitalach - nie dotyczy
- w domach opieki społecznej - nie dotyczy
- w aresztach - nie dotyczy

7.3. Zbiory dla czytelników z niepełnosprawnościami:

- liczba tytułów tzw. książek mówionych i audiobooków: 1.815
- liczba książek z dużą czcionką: 229

7.4. Czy Biblioteka wzbogaciła się w 2024 roku o stanowiska komputerowe lub inne sprzęty przeznaczone i ułatwiające korzystanie z instytucji osobom z dysfunkcją wzroku. Jeżeli tak, to jakie?

Biblioteka w 2024r. Nie wzbogaciła się o nowe sprzęty przeznaczone dla osób z dysfunkcją wzroku.

7.5. Formy pracy i działania Biblioteki na rzecz osób chorych, z niepełnosprawnościami, seniorów i innych osób z grup zagrożonych wykluczeniem; współpraca Biblioteki z instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się działalnością na rzecz tych grup; w jaki sposób Biblioteka promuje swoje usługi wśród osób z niepełnosprawnościami.

Formy pracy i działania Biblioteki na rzecz seniorów to:

- systematyczne powiększanie oferty książek z dużą czcionką i audiobooków,
- wykorzystanie elementów biblioterapii w czasie obsługi za ladą osób starszych (wysłuchanie indywidualnych historii, dobranie odpowiedniej literatury),
- kierowanie indywidualnych zaproszeń na imprezy biblioteczne ze szczególnym uwzględnieniem seniorów,
- współpraca z Domem Pomocy Społecznej SENIOR w Czeladzi – współpraca polega na doborze lektury i wypożyczaniu książek dla podopiecznych SENIORA za pośrednictwem pracowników socjalnych, przekazywaniu książek i prasy, które agenda otrzymuje w darze od czytelników dla pensjonariuszy ośrodka,
- *Komputer bez barier wiekowych* – cykl szkoleń dla seniorów z podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku; ta forma pracy ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób 50+ (12 spotkań).
- Współpraca z Zespołem Szkół Specjalnych – współpraca polegała na uczestnictwie uczęszczających do tej placówki dzieci w zajęciach biblioterapeutycznych organizowanych przez Bibliotekę, a także w zajęciach literacko-plastycznych.
- Biblioteka współpracuje także ze Środowiskowym Domem Samopomocy „Ostoja”, który wspiera osoby z zaburzeniami psychicznymi i w ramach współpracy została zorganizowana wystawa prac podopiecznych tego ośrodka.
- W Bibliotece realizowany jest też projekt „Srebrne Kluby Naukowe” w ramach którego zorganizowano 3 warsztaty dla seniorów.

Największe znaczenie w zakresie przystosowania i dostępności lokalu bibliotecznego, (Biblioteki Głównej) dla osób z niepełnosprawnościami miał montaż windy od poziomu -1, gdzie często odbywają się imprezy i spotkania biblioteczne oraz zajęcia dla słuchaczy UTW, do poziomu +1, gdzie znajduje się agenda dla dorosłych.

Przeprowadzony w 2022 roku generalny remont zdecydowanie polepszył estetykę i funkcjonalność pomieszczeń, komfort pracy, komfort korzystania dla użytkowników, a

zainstalowana winda zlikwidowała kolejne bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami, uczyniła cały budynek dostępnym dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i dla rodziców z małymi dziećmi w wózkach. Po przeprowadzonych modernizacjach praktycznie wszystkie placówki biblioteczne są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Ponad to, przy ladzie bibliotecznej w Czytelni Naukowej jest zainstalowana pętla indukcyjna jako kolejny element dostosowania placówki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Pętla indukcyjna jest jednym ze środków wspomaganie słuchu dedykowana osobom niedosłyszącym, posługującym się aparatami słuchowymi. Pętla indukcyjna to system wspomaganie słuchu, który niweluje wszelkiego rodzaju zakłócenia, szumy oraz zniekształcenia akustyczne i jest w stanie przekazać informację „wprost do ucha” osoby niedosłyszącej.

8. Funkcjonowanie w ramach sieci bibliotecznej

8.1. Czy biblioteka współpracuje z innymi bibliotekami tego samego szczebla w sieci (np. inne gminne, inne miejskie)? Jeśli tak, to przy jakich inicjatywach?

Jedna z filii MBP w Czeladzi współpracuje z Biblioteką Publiczną w Miłosławiu udostępniając na swoim Facebooku transmisje odcinków zawierających recenzje książek z kanału na YouTube w ramach realizacji wydarzenia pod ogólnym tytułem: Przystanek: biblioteka.

8.2. Jak wygląda współpraca biblioteki z oddziałami metodycznymi (instruktorami) bibliotek innego szczebla sieci bibliotecznej?

Nadzór merytoryczny nad działalnością Biblioteki sprawuje Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie raz Biblioteka Śląska. Zarówno instruktor powiatowy z będzińskiej księżnicy, jak i z BŚ organizują szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego bibliotekarzy (warsztaty, kursy, seminaria), w których z przyjemnością bierzemy udział, bo są fachowo i rzetelnie zorganizowane i prowadzone.

8.3. Stan organizacyjny i działalność Bibliotek stopnia powiatowego (opisują tylko biblioteki wypełniające zadania na rzecz bibliotek w powiecie)

Nie dotyczy.

9. Sprawy kadrowe i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

9.1. Ogólna ocena stanu zatrudnienia, wynagrodzenia, przygotowania zawodowego pracowników. Problemy z obsadą stanowisk, czy i w jakim stopniu występuje rotacja pracowników?. Jakimi metodami rekrutowani są nowi pracownicy (ogłoszenia, staże).

Na koniec roku sprawozdawczego w MBP w Czeladzi zatrudnionych było 31 osób na 30,25 etatu.

Spośród wszystkich zatrudnionych – 17 osób to bibliotekarze (16,75 etatu), następną grupę stanowią pracownicy administracyjni – 7 osób (6,5 etatu) i pracownicy obsługi – 7 osób (7 etatów).

Zarówno pracownicy merytoryczni jak i pozostali są dobrze przygotowani do wykonywania swojej pracy. Charakteryzują się pasją w tym co robią. Stan zatrudnienia jest na poziomie minimalnym, niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania biblioteki. Dzięki zaangażowaniu pracowników zadania stawiane przed placówką są realizowane.

W swych działaniach biblioteka posługuje się osobami odbywającymi praktyki, a także realizującymi staże.

Wynagrodzenie pracowników niestety nie jest satysfakcjonujące. Oscylowało ono wokół wynagrodzenia minimalnego. Dodatkowym problemem jest to, że pracownicy instytucji kultury jaką jest biblioteka nie są objęci tzw. „13”, czyli dodatkowym wynagrodzeniem rocznym. Ta sytuacja dodatkowo potęguje frustrację wśród osób zatrudnionych. W roku sprawozdawczym nie występował problem związany z rotacją pracowników. Nasza placówka nie miała również konieczności zatrudniania osób nowych.

9.2. Średnia płaca brutto w przeliczeniu na etat z uwzględnieniem wszystkich składników: tzn. płaca zasadnicza, dodatki: funkcyjny, stażowy, inne, premie (bez nagród)

- pracowników merytorycznych: **5.560,77 zł.**
- pracowników administracyjnych: **6.791,82 zł.**
- pracowników obsługi: **5.262,04 zł.**

9.3. Instruktorzy (miejscy, powiatowi) – liczba instruktorów, liczba etatów instruktorskich, zakres obowiązków, dodatek funkcyjny TAK/NIE.

Nie dotyczy.

10. Finansowanie.

10.1. Wielkość budżetu Biblioteki w 2024 r., ogółem **3.550.618,12 zł.**

10.2. Koszty utrzymania, ogółem **423.777,63 zł** (wziąć pod uwagę jedynie: opał, gaz, energię elektryczną, energię ciepłą, wodę, czynsze, wywóz nieczystości, usługi telekomunikacyjne, internetowe, pocztowe, remonty bieżące np. malowanie, drobne naprawy, konserwacje, środki czystości, materiały biurowe).

10.3. Dochody własne, ogółem **156.953,27 zł** (uwzględnić m.in. kary pobierane od czytelników, wynajem pomieszczeń, usługi kserograficzne, odpłatność za wstępy na imprezy, opłata za karty czytelnicze – legitymacje, darowizny pieniężne, opłaty za korzystanie z Internetu, usługi informacyjno-bibliograficzne, odsetki bankowe, inne dochody z działalności gospodarczej).

10.4. Darowizny rzeczowe (wymienić co pozyskano np. książki, sprzęty) – w wyniku otrzymanych darowizn pozyskano – książki.

10.5. Inne środki finansowe pozyskane przez Bibliotekę ogółem **28.678,00 zł, w tym:**

10.5.1. Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- wysokość środków **21.538,00 zł.**
- tytuł programu, priorytetu, nazwa zadania: Program Wieloletni: „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek Interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych

10.5.2. Z fundacji (podać nazwę) : Nie dotyczy.

- wysokość środków : Nie dotyczy.
- tytuł projektu : Nie dotyczy.

10.5.3. Z innych źródeł (podać z jakich) : Urząd Miasta Czeladź,

- wysokość środków **7.140,00 zł.**
- tytuł projektu : zajęcia artystyczne w Kopalni Kultury.

10.5.4. Budżet partycypacyjny (obywatelski):

- wysokość otrzymanych środków: Nie dotyczy.
- przeznaczenie: Nie dotyczy.